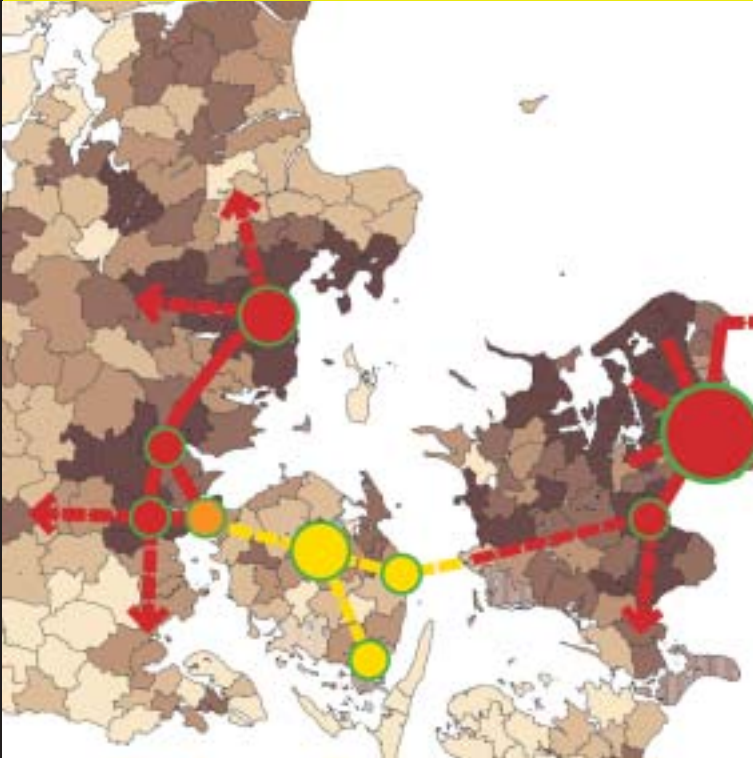

BYPLAN NYT 3

2. årgang · maj 2004

„...ikke belæg for hypotesen om, at motorveje kan skabe vækst i tyndt befolkede egne...”

På vej mod to regioner? side 4

To mulige scenarier:

- „Et Danmark, der udvikler sig med to adskilte vækstregioner: Kronjyllandsregionen og Øresundsregionen.”
- „Udvikling af en samlet vækstregion Danmark, hvor den fynske region er stærkt integreret i de to nationale vækstcentre.”

Fyn i forandring side 6

„Hvis folk vil bo i et tyndt befolket område, er det da en diskussion værd, om det bør være for egen regning og risiko...”

Festtale til det skæve Danmark side 8

„En by skal give plads til de anderledes. Til en masse forskellige grupperinger og alternative kulturer. Faktisk er det også et spørgsmål om cool cash.”

Christianias fremtid side 13 og 15

Redaktion
Ole Damsgård (ansv.)
Annette Thierry

Redaktionsadresse
Dansk Byplanlaboratorium
Nørregade 36
1165 København K
Tlf: 33 13 72 81
Fax: 33 14 34 35
Mail: db@byplanlab.dk

Årsabonnement i 2003
180 kr. incl. moms og forsendelse i Danmark

Annoncer
Annette Thierry
at@byplanlab.dk

Layout
Karin Larsen
Arkitektens Forlag

Repro + tryk
Arco Grafisk A/S

Forside:
Fotos fra
Christianina: Nils Vest
Kort: Nellesmann
konsulenterne og
Fyns Amt

ISSN
1602-9038
BYPLANNYT udkommer
med seks numre om året

Signerede artikler står for
forfatterens regning, usig-
nerede for den ansvars-
havende redaktørs regning

Fonden Realdania har ydet
økonomisk støtte til arti-
kelserien Planlægningens
dogmer

BYPLANNYT nr. 3 / 2004 (2. årgang)

ILL.: CHECK-IN ØRESUND, UID@2004

Byplanbiennale 2005 i Øresundsregionen

Øresundsregionen er vært for Den 6. Europæiske Byplanbiennale 2005.

Biennalen er byplanlægningens svar på arkitekturbienalen i Venedig, men flytter i modsætning til arkitekturbienalen til et nyt sted hver gang. Biennalen har til formål at vise det ypperste inden for europæisk byplanlægning.

Den 6. Europæiske Byplanbiennale vil blive afholdt d. 9, 10 og 11 juni 2005 på Arkitektskolen på Holmen i København. Afskedsreceptionen vil finde sted i det nye operahus, hvor Henning Larsen vil holde et kort oplæg om operahusets tilblivelse.

Hovedtemaet for byplanbiennalen i Øresundsregionen er foreløbig formuleret meget bredt: Byens liv og boliger.

Den 6. Europæiske Byplanbiennale i 2005 skal sætte Øresundsregionen på det byplanmæssige Europakort og give de bedste bud på, hvad Øresundsregionen kan tilbyde i europæisk perspektiv.

Den første Biennale blev afholdt i 1995 i Lyon. Efter Lyon har der været afholdt biennaler i Rom, Emscher Park, Rotterdam og senest i Barcelona.

Biennalens kerne er en konference med op til 900 deltagere, som vil være offentlige og private beslutningstagere og andre, som arbejder med byudvikling. I tilknytning til præsenteres en udstilling med bredere folkelig appel, et katalog og en hjemmeside. Der vil desuden være workshops, multimedieshows og events, samt forskellige andre arrangementer.

Arrangører

Værtskabet for Den 6. Europæiske Byplanbiennale varetages af et samarbejde mellem København, Frederiksberg, Malmø og Lund kommuner samt HUR og Copenhagen X. Dansk Byplanlaboratorium er sekretariat for biennalen.

Kontakt

For yderligere information, se Dansk Byplanlaboratoriums hjemmeside www.byplanlab.dk eller kontakt projektleder for Den Europæiske Byplanbiennale, Pernille Wahlgren på tlf. 33137281 eller pw@byplanlab.dk.

Byplanprisen 2004

Hermed indkaldes forslag til Byplanprisen 2004. Byplanprisen uddeles hvert år til en kommune, et amt eller en organisation, som har gjort en særlig indsats for at fremme gode og smukke bymiljøer og landskaber.

Byplanprisen uddeles til planlægning, som er udtryk for nytænkning og som samtidigt dyrker og videreudvikler landskabets og byens egenart og identitet. Temaet er frit, hovedsagen er, at planlægningen er udtryk for udvikling.

Byplanprisen kan f.eks. gives til særlige initiativer, som inddrager forskellige parter på en ny og inspirerende måde.

Ud over konkrete afgrænsede projekter kan Byplanprisen også uddeles til planlægning, som har et mere strategisk sigte.

Hvem kan indstille?

Forslag kan indstilles af planmyndigheden selv eller af foreninger, organisationer eller privatpersoner. De detaljerede regler om Byplanprisen kan ses på www.byplanlab.dk/bylab/pris.htm.

Hvordan indsendes forslag?

Forslag til Byplanprisen indsendes ved at udfylde og indsende et skema med nogle få basisoplysninger eventuelt suppleret med forskellige bilag efter behov. Skemaet kan downloades fra www.byplanlab.dk/bylab/pris.htm eller rekvireres på telefon 3313 7281.

Frist:

Forslag skal være Dansk Byplanlaboratorium i hænde senest mandag den 2. august kl. 12.

LEDER

DET NYE DANMARK?

Så kom det, regeringens udspil til en ny kommunalreform. Mere vidtgående end de fleste havde forestillet sig, og på en gang både en vidtgående decentralisering og en betydelig centralisering.

Forslaget er klart nok mødt med begejstring fra kommunernes side. Kommunerne har fået alt og mere end de kunne drømme om. Dansk Industri er også tilfredse med at få al plan- og miljøkompetence samlet i kommunerne.

Danmarks Naturfredningsforening er slet ikke begejstrede. De peger på, at sporene fra decentralisering af landzonekompetencen skræmmer. Mandag Morgen kalder det sjusk med fremtiden. Der er alt for mange uafklarede spørgsmål. Optikken fokuserer for snævert på kommunerne. Statens rolle og det regionale aspekt er ikke ordentligt belyst.

På planlægningsområdet lægger forslaget op til en kanon udfordring for kommunerne. Kommuneplanen bliver den samlede plan for både det åbne land og for byerne. Det kan der være mange gode takter i, og på sigt kan det betyde en revitalisering af den kommunale planlægning af dimensioner.

Nedlæggelsen af amterne betyder, at der bliver rift om de forholdsvis få amtslige medarbejdere med spidskompetencer på plan- miljø- og naturområdet.

Dette turde være en beskeden trøst for de amtslige planlæggere, der nu må se i øjnene at deres arbejdsplads nedlægges. Om det er ressourcemæssigt hensigtsmæssigt og praktisk muligt beskæftiger regeringsudspillet sig ikke med.

Den regionale samordning forestiller man sig tilsyneladende alene skal varetages gennem kommunernes mulighed for at nedlægge veto mod hinandens planer. Der skal oprettes vækstfora – organer til samarbejde mellem kommuner og erhvervsliv – men disses rolle i forhold til den fysiske planlægning tales der ikke om.

Mest grelt bliver det i hovedstadsregionen, hvor kun én ting står klart: Det hidtidige ret svage Hovedstadens Udviklings Råd nedlægges. Intet foreslås i stedet, hvilket kan betyde, at et sammenhængende bysamfund med mere end 1,5 mio. indbyggere fremover skal styres af måske 30-40 selvstændige kommuner.

Miljøministeren understregede ved fremlæggelsen af regeringens forslag gang på gang, at det nye system skal gennemføres uden forringelser på natur- og miljøområdet, og at staten ville tage ansvaret for dette meget alvorligt.

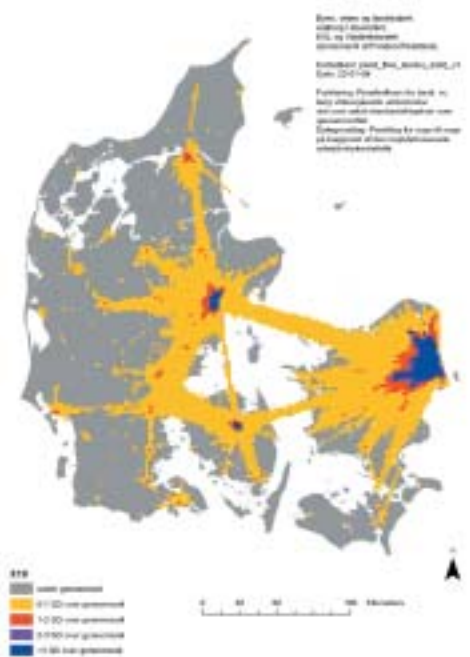
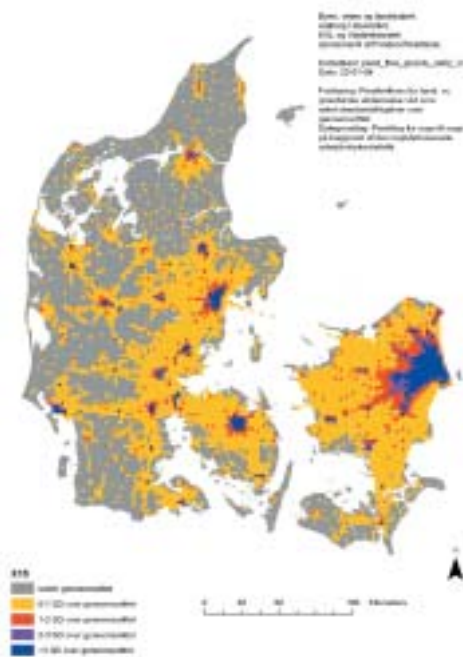
Miljøministeriets foreløbige bud er, at de enkelte love skal detaljeres, at de nuværende brede rammelove skal suppleres med bestemmelser om indhold og normer, f.eks. ligesom detailhandelsbestemmelserne.

Regeringens forslag er dermed et brud med hidtidige bærende principper i planlovgivningen, hvilket kan betyde, at det hele bliver mere jura-tungt og mere statisk.

Samlet kan man sige, at regeringens forslag på trods af alle bestræbelser på forenkling rejser en lang række spørgsmål.

Spørgsmål, som skal afklares i løbet af de kommende uger, og som får afgørende betydning for, om forslaget på en række områder betyder et kæmpe tilbageskridt for planlægningen.

PÅ VEJ MOD TO REGIONER?

Kortene illustrerer en teoretisk luftlinjependling, baseret på pendling mellem sogne. Derfor følger pendlingsmønstrene ikke det præcise forløb af f.eks. motorvejene. En stor del af den viste pendling over Kattegat går i praksis over Storebælt

(Århus-København). De to øverste kort viser, hvor mange pendlere der passerer igennem et geografisk område på 2x2 km. De to nederste kort viser standardafvigelse i 2002 for pendlere med alene grund-

skoleuddannelse og pendlere med lange, videregående uddannelser. Dermed viser kortene, hvor der er særlig mange af de pågældende pendlere i forhold til samtlige pendlere.

En analyse af pendlingsmønstret i henholdsvis 1982 og 2002 illustrerer, at der er sket en kolossal stigning i pendlingen mod de store bysamfund, hvorimod pendlingen over Storebælt fortsat ligger på et relativt lavt niveau. Der tegner sig to funktionelle regioner med Storebælt som skillelinien og to sammenhængende, funktionelle storbyområder i henholdsvis København og Århus-Trekantområdet-Odense.

Niels Helberg har talt med adjunkt Thomas S. Nielsen og adjunkt Henrik Harder Hovgesen fra det forsker-team, der laver analysen.

PROJEKTET

Materialet stammer fra forskningsprojektet „Byen, vejen og landskabet”, der er et samarbejdsprojekt mellem Aalborg Universitet, Vejdirektoratet og Den Kongelige Veterinær og Landbohøjskole. Projektet støttes desuden af Fonden Realdania.

I projektets første fase kortlægges de sidste 20 års pendlingsmønstre, og byudviklingen langs motorvejene kortlægges. Til det formål er bl.a. udarbejdet nogle kort, som viser „pendlingstætheden” geografisk fordelt efter hvor mange pendlere, der passerer gennem et givet område. Pendling forstås her som boligarbejdsstedtrafik over sognegrænser.

STIGENDE PENDLING TIL DE STORE BYER

Kortene fra henholdsvis 1982 og 2002 viser en markant udvikling. Omfanget af den samlede pendling er langt større i 2002. Den rettes mere og mere mod de store byer, og den definerer nogle funktionelt sammenhængende byområder, hvoraf det mest tydelige ligger på akse mellem Århus og Odense. Denne udvikling afspejler, at flere og flere arbejdspladser koncentrerer sig i de større bysamfund, og at flere og flere benytter sig af muligheden for at bo langt væk fra arbejdspladsen.

MOTORVEJENES BETYDNING

Ifølge Thomas S. Nielsen er der en relativt god sammenhæng mellem motorvejsnettet og pendlingsmønstret. Det betyder ikke nødvendigvis, at motorveje definerer pendlingsmønstret, men måske snarere at motorvejene er placeret, der hvor pendlingen er størst. Pendlingen hænger først og fremmest tæt sammen med den øgede motorisering. Motorvejene har snarere forstærket en udvikling, der allerede var i gang.

Kortene viser tre tydelige afvigelser fra denne tendens. Den sønderjyske motorvej fra

grænsen til Kolding har ikke medført en stor vækst i pendlingen. Det kan skyldes, at der ikke er store byer syd for Kolding, der kan bidrage til pendlingen. Omvendt har der været en betydelig udvikling på strækningen Skive-Viborg-Århus, som ikke har en motorvejsforbindelse, men som alligevel får en stigende funktionel tilknytning til det samlede østjyske storbyområde.

...forsigtigt konkludere, at der heller ikke med denne analyse er belæg for hypotesen om, at motorveje kan skabe vækst i tyndt befolkede egne ved at flytte arbejdspladser ud fra de større byer. Derimod kan en motorvejsforbindelse styrke en eksisterende udvikling for større bysamfund, der ved hjælp af motorvejen får bedre adgang til et større arbejdsmarked.

STOREBÆLT SOM BARRIERE

Den tredje iagttagelse går på, at Storebælt fortsat er en barriere for pendlingen. Den lokale pendling mellem Vestsjælland og Østfyn er stadig meget beskeden, hvorimod der sker en vis storbypendling over Storebælt, primært via jernbanen. Denne udvikling hænger formentlig tæt sammen med broafgifterne for biltrafikken, som stadig lægger en dæmper på pendlingen mellem Fyn og Vestsjælland. Pendlingen over Storebælt er dog større end kortet viser, idet kortet er baseret på „luftliniependling”. Det medfører bl.a. at den viste pendling over Kattegat også indeholder den del af Storebæltspendlingen, der går mellem Århus og Københavnsområdet.

En opdeling af det samlede pendlingsmønster på uddannelsesbaggrund viser store og

interessante forskelle. Det viser sig, at folk med lange, videregående uddannelser har et helt andet pendlingsmønster end folk, der kun har grundskoleuddannelse. Kort fortalt viser pendlingsmønstret for de lavere uddannede en traditionel pendling fra oplandet ind til hovedbyen, mens de højtuddannede pendling løber mellem hovedbyerne i akse København-Aalborg. Lidt firkantet gælder det, at de højtuddannede både bor og arbejder i store byer, men ikke nødvendigvis de samme. Der er således en betydelig pendling af højtuddannede over Storebælt.

Det ser således ud til, at både arbejdsmarked og boligmarked for de højtuddannede koncentrerer sig om de store byer.

DEN IGANGVÆRENDE UDVIKLING FORSTÆRKES

De to forskere understreger, at det er for tidligt i projektet at konkludere noget om motorvejenes indflydelse på væksten. Under tegnede tør dog godt forsigtigt konkludere, at der heller ikke med denne analyse er belæg for hypotesen om, at motorveje kan skabe vækst i tyndt befolkede egne ved at flytte arbejdspladser ud fra de større byer. Derimod kan en motorvejsforbindelse styrke en eksisterende udvikling for større bysamfund, der ved hjælp af motorvejen får bedre adgang til et større arbejdsmarked. Der synes således at være god fornuft i, at mange mindre kommuner satser entydigt på bosætning frem for arbejdspladser.

UDVIKLINGSPLAN FOR DET JYSK-FYN-SKE BYBÅND?

Med udviklingen af to store funktionelle regioner sættes der nye store krav til den regionale planlægning. Det kunne være en nærliggende tanke at sætte en samlet udviklingsplan i gang – herunder en samlet plan for den kollektive trafik – for hele bybåndet mellem Århus og Odense.

Niels Helberg,
sociolog og seniorkonsulent

Projektet „Byen, vejen og landskabet” er nærmere beskrevet på hjemmesiden www.bvl.aau.dk

Claus Bjørn Billehøj og Peter Schultz Jørgensen fra planlægningsafdelingen, Roskilde Kommune, diskuterer den planstrategi, der fremgår af Fyns Amts debatoplæg til regionplanen

ILL.: PULS-FYN ANALYSEN, FYNs AMT

FYN I FORANDRING – EN REGION I VÆKST

Fyns Amt har udarbejdet et debatoplæg som forberedelse til Regionplan 2005-2017. De går grundigt til værks på Fyn. Planstrategien eller debatoplægget „Fyn i forandring – en region i vækst” er baseret på en større analyse af Fyns udfordringer og muligheder, kaldet „PULS-FYN”.

FORSKELLE PÅ FYN

Fyns Amt erkender, at der er vanskeligheder for Fyn. Det konstateres for eksempel, at Fyn tabte pusten fra omkring 1996-97, da f.eks. befolknings- og beskæftigelsesudviklingen fladede ud, selvom det var på det tidspunkt, opsvinget tog fart andre steder i landet. Fyns Amt er bevidst om, at der ikke kan gives et klart svar på, hvad der skete, men kan alene konstatere, at dette dyk tidsmæssigt faldt sammen med åbningen af den faste forbindelse over Storebælt. Udviklingen foregik andre steder end på Fyn – på trods af broen. Det bør man måske tænke over på Lolland og Falster i for-

bindelse med beslutningen om en evt. Fehmernforbindelse?

Amtet konstaterer endvidere, at der er stor forskel på, hvordan de forskellige dele af Fyn udvikler sig. Vestfyn og Middelfart udvikler sig godt og i samspil med Trekantområdet, hvor der er mere fart på. Til gengæld går det ikke godt på Sydøstfyn med Svendborg, men generelt tegner der sig et billede af, at de store kystbyer dog klarer sig bedst.

FYN MELLEMLAND TIL VÆKSTREGIONER

Fyns Amt ser ikke Fyn som en ø, der er isoleret fra omverdenen. Tværtimod anses det som en fast forudsætning, at udviklingen i det øvrige Danmark er af afgørende betydning for Fyn. I det perspektiv ser Fyns Amt to scenarier for sig:

- Et Danmark, der udvikler sig med to adskilte vækstregioner: Kronjyllandsregionen og Øresundsregionen.

- Udvikling af en samlet vækstregion Danmark, hvor den fynske region er stærkt integreret i de 2 nationale vækstcentre.

Amtet har øje for, at Fyn er placeret midt imellem to vækstregioner, og formulerer i planstrategien en FYN Vision: Fyn samler Vest- og Østdanmark.

Derfor peges på, at:

- Der skal etableres et samarbejde med nabo-regionerne inden for erhverv, uddannelse og forskning, infrastruktur med videre.
- Der skal sættes på stærkere international orientering og netværksskabelse.
- Odense skal bakkes op som hovedby i Syddanmark.

Det interregionale samarbejde er altså afgørende for Fyns Amt. Det er nok et uomgængeligt forhold. Det kan endvidere indikere, at selv de nye regioner, der er på teg-

nebrættet i forbindelse med en kommende strukturreform, ikke vil udgøre den naturlige ramme for de udviklingsfelter, som Fyns Amt peger på. Amtet ser det regionale perspektiv i en større målestok.

STYRKEPOSITIONER

Fokusering på og udvikling af de fynske udfordringer og styrkepositioner for vækst er måske det centrale indsatsområde for at nå – for at bruge amtets egen overskrift – et Fyn i forandring. Derfor kan det umiddelbart undre, at vægtningen heraf ikke er højere og mere skarp. For eksempel konstaterer amtet, at Fyn har gode forudsætninger for vækst inden for viden- og oplevelsesøkonomien. Men hvor er Syddansk Universitet? Landets netop nu måske bedste universitet er centralt placeret i Odense, men det fremstår ikke som værende den centrale løftestang i ambitionen for at sikre regional vækst i videnøkonomien? Det kan undre, når Fyn ser sig selv som en kommende central aktør i videnøkonomien.

ODENSE ERKENDT SOM DRIVKRAFT

Omvendt har Fyn taget et opgør i forhold til Odenses position med konstateringen af, at Odense alene kan og derfor skal være drivkraft, i udviklingen af Fyn. Det er en god og vigtig erkendelse, at det er det regionale perspektiv og dermed Odense, der skal i fokus – frem for det lokale – alene derved kan Fyn bringe sig fremad. Igen er konsekvensen dog ikke klar. De lokale indsatsområder, der listes, er gode og fornuftige – men er for de flestes vedkommende blot udtryk for traditionelle målsætninger i en traditionel økonomi. De udgør ikke hver for sig (eller samlet) et udtryk for nye tanker/-organiseringer med videre, der for alvor kan bringe Fyn frem.

HVEM SATSER MAN PÅ?

Endelig ser Fyn helt rigtigt, når det flere steder i planstrategien konstateres, at erhvervs politik også handler om rammebetingelser – som gode bymiljøer med videre. Der sættes især på en strategi for bosætning som en vej til erhvervsudvikling. Amtet konstaterer meget rigtigt, at man snart alle steder sætter på strategier, der fremmer bosætning og især på tiltrækning af højtuddannede, som angiveligt bliver afgørende for regionernes udvikling og vækst. I denne situation skal der noget særligt til, og derfor hedder det: Den fynske region skal derfor gøre en forskel i forhold til de andre regioner. Den fynske region skal kunne tilbyde noget unikt, og noget der adskiller sig fra de andre regioner. Men hvad er det?

Der nævnes adskillige konkrete planer, primært med afsæt i de kvaliteter, der findes i forvejen. Der rejser sig dog et centralt spørgsmål. Er det for at trække højtuddannede til Fyn eller for at skabe et godt hverdagsliv for de fynboer, der bor på øen i dag? Det gør en betydelig forskel i forhold til opstilling af mål, og virkemidlerne vil vel også afhænge af målgruppen.

PRIORITERING NØDVENDIG

„Fyn i forandring – en region i vækst” er et grundigt stykke arbejde med baggrundsanalyser, visioner og mange gode forslag. Nok også for mange. Ikke fordi de ikke hver især er vigtige og nødvendige, men de kan ikke alle prioriteres på samme niveau og samtidig. Hvis der virkelig skal rykkes, tænkes strategisk og fokuseret, er det nødvendigt med fokusering og prioritering i forhold til nogle få nøglepunkter. Det kan være i selve regionplanen eller i en eller flere selvstændige strategier.

Selvom det er et oplæg til en regionplan, som selvfølgelig skal opfylde lovkrav, så er der alligevel plads til prioritering eller må-

ske vedtagelse af en selvstændig udviklingsstrategi for Fyn.

Fyn i forandring efterlader et andet spørgsmål i forhold til de foreslåede tiltag. Hvordan skal det gøres, og hvem gør det? Svaret på dette spørgsmål vil afgøre, om de gode intentioner bliver realiseret og med hvilket resultat. Ved at pege på løsninger – herunder de nødvendige organiseringer og aftaler med aktører – vil man være nået et langt stykke i bestræbelserne på en forandring af Fyn.

Claus Bjørn Billehøj,
kulturgeograf
Peter Schultz Jørgensen,
arkitekt

Analysen „PULS-FYN” og debatoplægget „Fyn i forandring – en region i vækst” kan ses på Fyns Amts hjemmeside www.fynsamt.dk

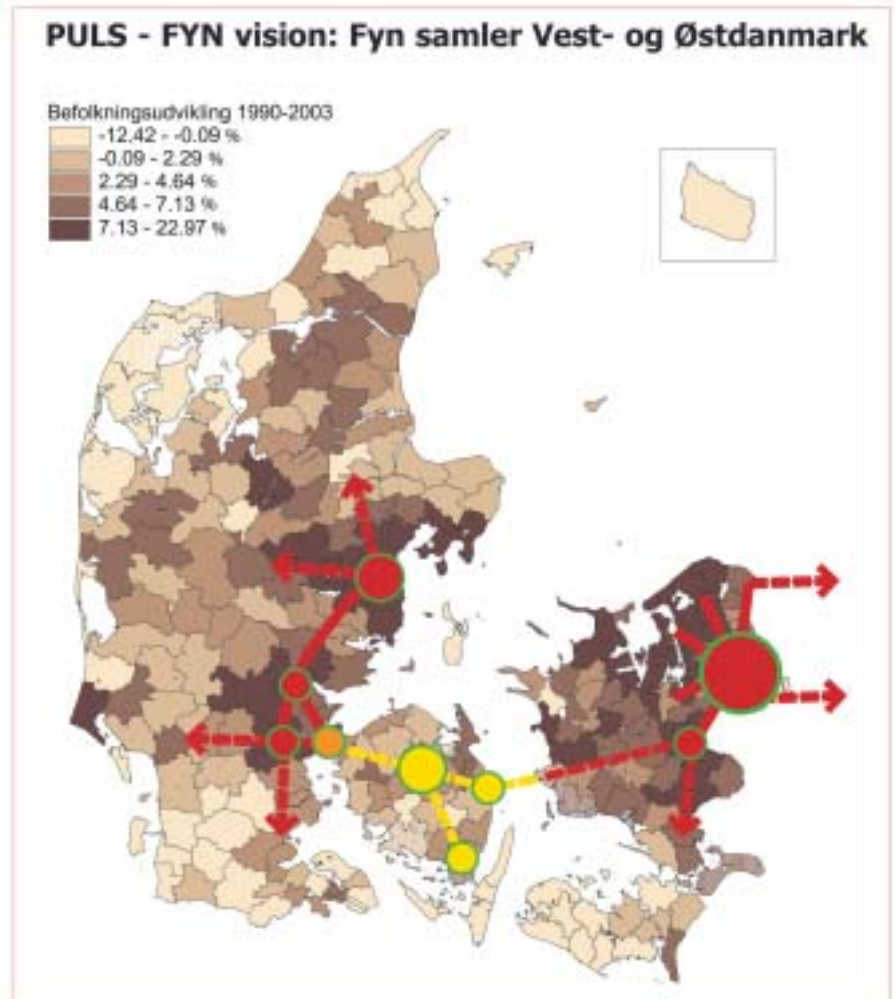

FOTO: NILS VEST

FESTTTALE

TIL DET SKÆVE DANMARK

Med regeringens landsplanredegørelse er forestillingen om et „Danmark i balance” igen på dagsordenen. Spørgsmålet er, om retorikken er tomt vås. Hvad ligger der egentlig i dogmet om „balance”? Hvad er det, der skal være i balance, når vi taler om Danmark? Er det erhvervs muligheder eller levestandard? Indtægter eller reel forbrugsmulighed? Skatteprocent eller service? – Markedet sørger for, at huspriserne er så lave i udkantsområderne, at en familie der kan have mere tilovers til forbrug efter skat og boligudgift, end en familie i København.

Skatteudligningen sørger for, at de offentlige kerneydelser kan have nogenlunde samme standard i alle kommuner (naturligvis bortset fra de forskelle, der følger af forskellig befolkningstæthed.) Så hvis det er konkurrenceevne og erhvervs muligheder, der er skævt fordelt – gør det så noget?

BYPLANNYT har talt med sociologen *Henrik Dahl*, historikeren *Søren Mørch*, arkitekten og byplanhistorikeren *Arne Gaardmand* samt formanden for Det Skæve Danmark, borgmester *Flemming Eskildsen*.

„Perlen“, Christiania. Det langsomme liv som alternativ?

Titlen på regeringens landsplanredegørelse – „Et Danmark i balance” – lyder som en overskrift, venstrefløjen kunne have valgt. Den leder tankerne i retning af bæredygtighed, økologi og et land i fordelingsmæssig harmoni. En tilstand, der lyder for god til at være sand, og uanset politisk observans er det umuligt at argumentere for det modsatte: ubalance. Balance er per definition noget positivt. Noget alle kan være enige om. Og det er måske også regeringens hensigt med landsplanredegørelsen – at signalere noget, ingen rigtig kan gribe fat om?

HVOR LIGGER BALANCEPUNKTET?

„Balance-retorikken er i hvert fald noget sludder, for hvad består balancen i, hvor ligger balancepunktet, og har det nogen sinde eksisteret?” spørger sociologen *Henrik Dahl*. „Balanceforestillingen består ikke banalitets-testen, som siger, at et udsagn er banalt, hvis ikke det giver mening at mene det modsatte. Og det er jo ikke muligt her.”

Historikeren *Søren Mørch* mener på linje med Dahl, at det er noget vås. Retorikken udspringer af billedet af et land, der har eksisteret i 1000 år. En romantisk idé om en nation, hvor folket nærmest er groet op af jorden, hvor folket og jorden hører sammen til evig tid. Og ingen evighed uden balance. Alt skal være, som det altid har været, ellers kan det ikke bestå til evig tid, lyder Mørchs udlægning af dette nostalgiske slagord.

„Appellen ligger i forestillingen om, at man kan standse historien, og at der ikke altid har været skævheder i landet. Men det har der altid været, og det vil der altid være. Der er ikke noget balancepunkt – jo, der er over fem millioner balancepunkter i Danmark, og så kan alle hver især vælge det, de får det største økonomiske tilskud ud af,” siger *Søren Mørch*.

Formanden for foreningen *Det skæve Danmark*, borgmester *Flemming Eskildsen*, falder heller ikke for regeringens slagord om et Danmark i balance, selv om han hører til den fløj, hvor ordet balance er den sødeste poesi. Foreningen tæller 102 danske kommuner, der føler sig voldsomt forfordelt sammenlignet med de store byer og især Østdanmark.

„Vi kan sige ja til overskriften, men ikke til indholdet. Landsplanredegørelsen flytter ikke noget som helst,” siger *Flemming Eskildsen*, der på lige fod med foreningens øvrige medlemmer føler sig magtesløs over for den affolkning, som landkommunerne i øjeblikket oplever. Ifølge *Eskildsen* går vejen til et Danmark i balance først og fremmest gennem muligheden for at tiltrække virksomheder til landkommuner ved at kunne tilbyde lempeligere vilkår.

„Balance-retorikken er i hvert fald noget sludder, for hvad består balancen i, hvor ligger balancepunktet, og har det nogen sinde eksisteret?”

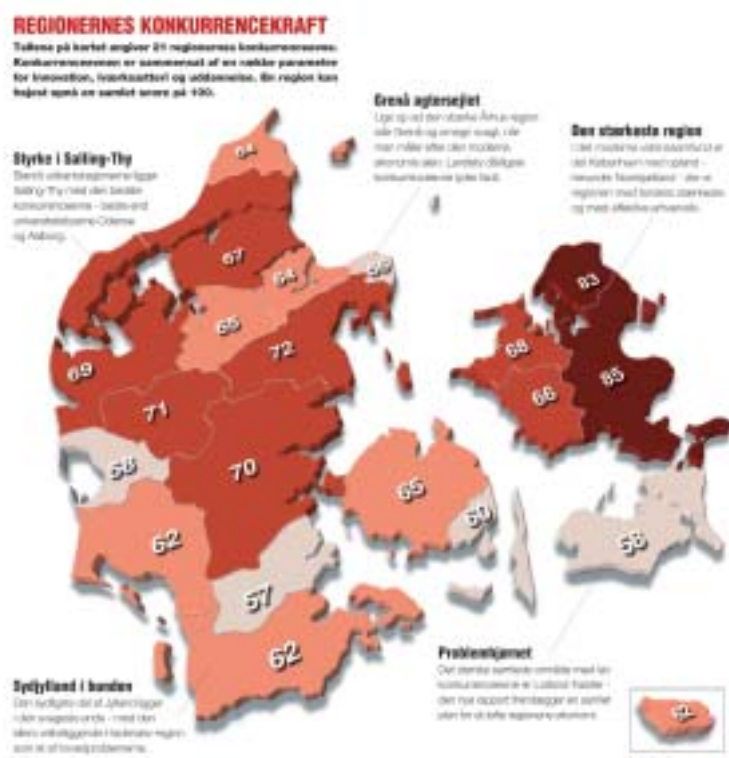
ER SKÆVHED OK?

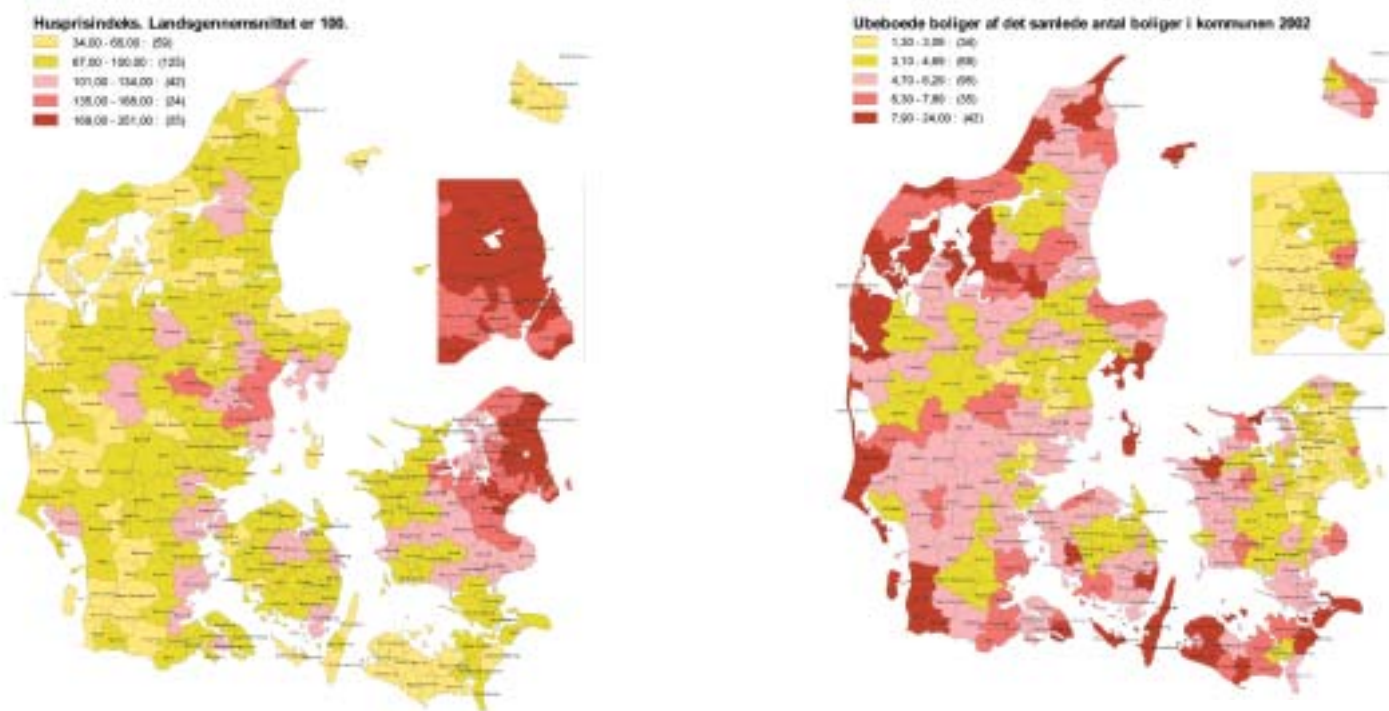
Søren Mørch konstaterer – blottet for nostalgi – at folk nu en gang flytter derhen, hvor de andre er, og hvor der er sjovt at være. Uden usikkerhed i stemmen spørger *Henrik Dahl*, om det overhovedet giver mening, at der bor mennesker i udkantsområder – for eksempel i Vestjylland. Det er for dyrt i til-

skud, det koster milliarder af kroner, og pengene kunne formentlig bruges bedre.

„Hvis folk vil bo i et tyndt befolket område, er det da en diskussion værd, om det bør være for egen regning og risiko,” siger *Henrik Dahl*, der ikke kan se noget forkert i et tiltag, hvor staten for eksempel udlægger hele Vestjylland til svineproduktion. Men sådan går det næppe. Politikerne på Christiansborg står til regnskab for deres bagland ude i det skæve Danmark, og det er uden tvivl forklaringen på, at balance-temaet optræder i selve overskriften på regeringens „landsplan”.

Slagordet Danmark i balance var fremme i en kort periode omkring 1975 – dengang formuleret som ligelig udvikling. Men tankerne nåede ikke at få fodfæste, før planlægningsdebatten igen blev domineret af filosofien om *Det Store H* med de store byer i centrum og en trafikal struktur, der ligger nedfældet som et gigantisk H på Danmarks-kortet. *Det Store H* tog udgangspunkt i ønsket om at styrke udviklingen omkring *Kolding*, *Fredericia* og *Vejele* – byer der tilsammen kunne danne en vestdansk storby og

De fire kort: „Kortlægning og Analyse af Byernes Udfordringer“, Erhvervs- og Boligstyrelsen / Nellemann konsulenterne, 2003.

Strukturkommissionens frem-skrivninger af befolkningstal de næste 40 år fordelt på regioner:

Storkøbenhavn, i dag 1,2 mio., vil vokse med 20%. Øvrige Sjælland samt Østjylland vil vokse, men ikke så kraftigt. Øvrige Jylland og Fyn vil få et fald på 10%. – Baseret blandt andet på tal for kvinder i den fødedygtige alder samt for ældre.

være modvægt til København. Denne filosofi antager, at væksten breder sig som ringe i vandet ud til de mindre byer, og at byvæksten avler social fremgang, kulturel aktivitet og menneskelig lykke.

„Men så tog udviklingen til alles forbauselse fart i Midt- og Vestjylland, og omkring 50.000 industri-arbejdspladser forsvandt fra København,” siger Arne Gaardmand, arkitekt og tidligere kontorchef i Planstyrelsen. Han mener ikke, at balance-temaet er et dogme i dansk planlægningsdebat. Dogmet er tværtimod filosofien om vækst. Om kraftcentre og *Det Store H*.

LIGELIG UDVIKLING IGEN

Begrebet ligelig udvikling kom ifølge Gaard-

mand ind i debatten et stykke tid efter lands- og regionplanloven fra 1973, som netop pointerede, at landets areal- og naturressourcer skulle „udnyttes ud fra en samfundsmæssig helhedsvurdering, herunder med henblik på at fremme en ligelig udvikling i landet”.

Formuleringen kom ind ved lovforslagets sidste behandling i Folketinget og havde baggrund i en debat om landsbyer og lokaliseringspolitik. Og det ordvalg var afgørende for, at Venstre kunne tilslutte sig lovforslaget.

„Hvad der nøjagtig skulle forstås ved ligelig udvikling, er der ingen, der rigtig ved, men det var noget, de fleste kunne tilslutte sig uden at blive forpligtet,” siger Arne Gaardmand. „I dag ser det dog ud til, at Venstre med balance-retorikken vender tilbage til lignende tanker, og der er muligvis tilløb til noget positivt med dialogprojekterne om et Danmark i samarbejde, hvor hver region

„...om det overhovedet giver mening, at der bor mennesker i udkantsområder...”

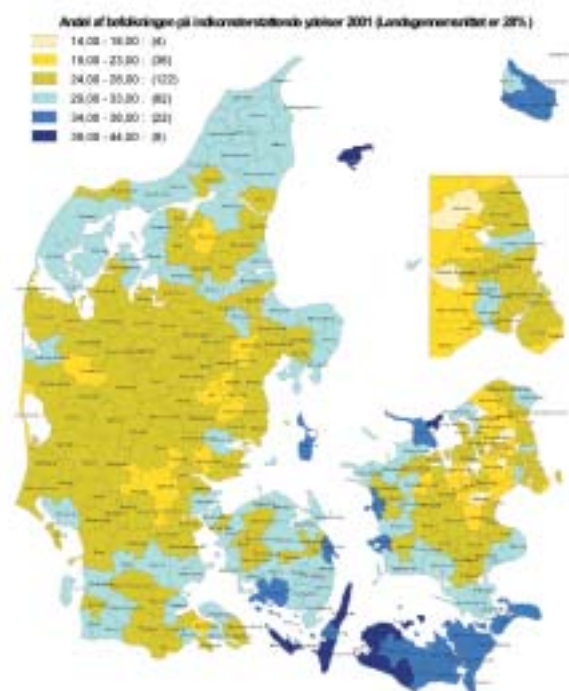
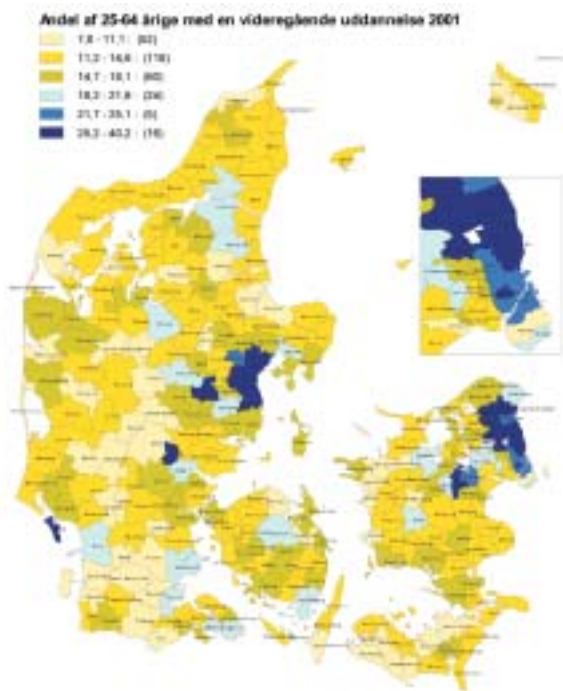
skal udvikle sine kvaliteter, og hvor samspillet mellem byerne er afgørende.”

I redegørelsen bebuder regeringen, at der vil komme dialogprojekter om regional udvikling sammen med amter og kommuner og andre aktører i yderområderne, så landsdelene og byerne og deres oplande bringes i balance. Målet er at sikre ligelige levevilkår, uanset hvor i landet man bor. Men spørgsmålet er, om man kan styre udviklingen, når det kommer til stykket. Arne Gaardmand mener, at man højst kan korrigere den.

„Det afhænger af, om man vil gå med til en politisk styring af erhvervslivets placering, og det tror jeg ikke, at hverken en socialdemokratisk eller borgerlig regering ønsker. Og så længe man ikke har meldt ud, hvilke instrumenter man vil anvende, er det umuligt at forudse, om balance-retorikken i virkeligheden kun er en besværgelse.”

ILDSJÆLE ER IKKE NOK

Landsplanredegørelser skaber sjældent heftig debat. Med undtagelse af 1979-redegørelsen, der var ved at vælte den daværende socialdemokratiske regering, fordi den gav udtryk for, at byer under 5000 indbyggere groft sagt måtte sejle deres egen sø. Fremover kunne de ikke forvente offentlig støtte til boliger, arbejdspladser eller service, der havde andet end lokal karakter. Det tolkede medierne som et brutalt farvel til landsbyen.

„Det afhænger af, om man vil gå med til en politisk styring af erhvervslivets placering... Og så længe man ikke har meldt ud, hvilke instrumenter man vil anvende, er det umuligt at forudse, om balance-retorikken i virkeligheden kun er en besværgelse”

Men også den gang kom Venstre på banen i skikkelse af Sven Erik Hovmand. Han krævede mere decentralisering og nærdemokrati og fremsatte et lovforslag mod den centralisering, som landsplanredegørelsen var udtryk for, og opfordrede regeringen til at respektere de „udbredte ønsker” om sikring af landsbyernes og de små bysamfunds fremtidsmuligheder. Hovmand fik tilslutning fra alle partier i Folketinget – minus Socialdemokratiet og Retsforbundet – og tvang dermed regeringen til at fremsætte et forslag med hans formuleringer.

Regeringens image som de små kommuners beskytter er mere et festtale-fænomen end en realitet, mener borgmester *Flemming Eskildsen* og *Det Skæve Danmark*.

„Regeringen forestiller sig, at balancen skal opnås uden lovgivning og forventer, at ildsjæle skal redde situationen i yderkants-

områderne,” sukker *Flemming Eskildsen*. „Landsplanredegørelsen konstaterer en masse fakta, men den giver overhovedet ingen anvisninger på, hvordan de små kommuner skal klare sig. En ting er sikkert: Ildsjæle er langt fra tilstrækkeligt.”

Eskildsen mener, at de rige kommuner maler staten. I 2002 lå de samlede bloktilskud på 22 milliarder kroner – heraf fik hovedstadsområdet 8,5 milliarder.

„De store byers vækst skyldes blandt andet offentlige investeringer. Vi har betalt vores del af gildet, og nu vil vi også have noget tilbage. Det her skal dog ikke betragtes som tiggeri, men om en rimelig anmodning om hjælp til selvhjælp,” siger *Flemming Eskildsen*.

ERSTATNING TIL KEDELIGE STEDER

Det skæve Danmark ønsker kompensation til erhvervsvirksomheder for det slæb, der er forbundet med at slå sig ned i et område med kun udsigt til marker og skove – for eksempel via afgiftslettelser. Foreningen forestiller sig også, at nogle kommuner får eneret på et studium og dermed bliver i stand til at tiltrække studerende fra hele landet. Flere og bedre veje og gunstige lånevilkår står også højt på ønskelisten sammen med forslaget om at give offentligt ansatte noget ekstra for at flytte ud på landet. Det gælder om at fastholde eller endda øge befolkningen i provinsen. Udkanterne skal også have

chancer for at følge med i den rivende udvikling.

„Men vi er oppe imod nogle holdninger om, at samfundet ikke har råd til at sprede ressourcerne og have vækst alle steder,” siger *Flemming Eskildsen* og refererer til en politisk ømtålelig rapport fra Erhvervs – og Boligstyrelsen.

Rapporten „Byernes udfordringer” understreger, at byerne i endnu højere grad end tidligere bliver drivkraften i udviklingen. Derfor skal byerne styrkes og politikerne afholde sig fra at dele sol og vind lige mellem land og by. Historikeren *Søren Mørch* siger det på en lidt anden måde:

„Der er ikke nogen rationalitet i et Danmark i balance. Man kan ikke planlægge ud fra en naiv forestilling om, at vi alle sammen kan blive lige rige, uanset hvor i landet vi bor. Og jeg kan derfor heller ikke se, hvorfor man skal have erstatning, bare fordi man bor et kedeligt sted. Det er i hvert fald ikke noget, det offentlige behøver at blande sig i.”

Carsten Juul,
journalist, cand. jur.

Se også omtalen af rapporten „Byernes udfordringer” side 15

DEBAT

FLERE PLANOPGAVER TIL KOMMUNERNE

KL om ønsker til planlægningen efter kommunalreformen. (Red. slut 26/4-04)

På planområdet varetager amterne i dag den regionale planlægning og arealreguleringen for det åbne land. En naturlig følge af den brede kommunemodell vil være, at en række af amternes opgaver på planområdet flyttes til kommunerne.

Forestiller man sig, at kommunalreformen ender i 80 – 100 kommuner, så vil kommunerne i gennemsnit være på ca. 430 – 540 km². Til sammenligning udgør Århus Kommune f.eks. 469 km², øen Falster 514 km² og Københavns Amt 528 km². Hvis kommunerne fremover i gennemsnit bliver på størrelse med de mindste af de nuværende amtskommuner, så må det naturligt føre til en væsentlig revision af, hvad der i den nye struktur anses for spørgsmål af regional betydning.

For borgerne er tilhørsforholdet til henholdsvis by- eller landzone ikke afgørende for, hvad der opleves som lokale problemstillinger. Derfor bør planlægningen for land og by i højere grad tænkes sammen i en kommuneplan, der også omfatter temaer som f.eks. bynær natur samt naturforvaltning og -genopretning inden for kommunens grænser.

Desuden vil det være en fordel at overføre f.eks. planlægningen for detailhandel samt beliggenheden af visse forurenende virksomheder, turisme/fritidsanlæg samt offentlige institutioner til kommunerne. Placeringen af mange af disse anlæg kræver et lokalkendskab, som det ikke kan forventes, at meget større regioner vil være i besiddelse af. Samtidig er der tale om sager, der har stor borgerinteresse. Kommunerne er som den myndighed, der er tættest på borgerne, bedst klædt på til at etablere en god dialog om beliggenheden af f.eks. støjende anlæg osv.

Vi har allerede fundet en god form for kommuneplanerne. Men kommuneplanerne kan altså blive styrket yderligere ved at inddrage en bredere vifte af temaer, der har lokal interesse. Kommuneplanen bør være et samlende dokument for planlægning og udvikling af kommunen som helhed – ikke for byområderne alene.

Det medfører, at der er behov for at nytænke, hvad en regionplan skal være fremover. Det kunne være to papirer:

- en arealregulerende plan, hvorefter man blandt andet kan få placeret forskellige „u-populære“ anlæg, som der kun skal være ét eller få af i regionen, og
- en regional udviklingsstrategi, hvor indholdet i de fleste tilfælde ikke vil have særlig

sammenhæng til arealregulering, men eksempelvis kan handle om ønskede balancer i udbud og efterspørgsel af arbejdskraft med forskellige kompetencer i regionen.

Der er i dag en intern konflikt i regionplanen. Den arealregulerende del vedrører jo forhold, som man ved hjælp af planen søger at forbyde eller begrænse. Det passer ikke særlig godt ind i en plan for en regional udvikling, hvor man ikke skal fokusere på forbud og begrænsninger, men i stedet på behov og muligheder. Det er naturligt, at man fremover skiller disse to ting ad i hvert sit dokument.

Kåre Jakobsen,
fuldmægtig, KL

KL foreslår, at placeringen af følgende faciliteter overgår fra regionplanen til kommuneplanen:

- forurenende industrivirksomheder, rensningsanlæg, motorbaner, knallertbaner, skydebaner og for svarets øvelsespladser mv.
- større butikker og butikcentre
- feriehoteller, campingpladser, golfbaner, lystbådehavne, regionale idrætsanlæg, regionale udflugtssteder, kolonihaver mv.

Øverst: Fra høringen, der gennemførtes som en 'retssag', med anklager, forsvarer og nævninge (folk i salen).

Nederst: Et stort fælles Christiania-projekt var 'Bundmødet', afholdt mens der var EU-topmøde i Bellacentret i dec. 2002.

FOTO: NILS VEST

CHRISTIANIA SOM MODEL?

Den 28.-29. februar afholdt foreningen Planet og laboratoriet Supertanker en konference om Christianias fremtid. Konferencen – hvori deltog embedsmænd fra stat og kommune, politi, christianitter, socialrådgivere, arkitekter, studerende og hvem der ellers ville – resulterede i et „Charter for fremtidens Christiania“. Byplannyt har klippet i charteret.

CHRISTIANIA SOM SAMFUNDSEKSPERIMENT

Vision: En legeplads for folket

Vi ønsker:

- Et Christiania som en åben legeplads med fri adgang for kreative og nytænkende kræfter
- Et Christiania som praktisk mulighedsrum for alternative livs- og organisationsformer, forankret i idealer om mangfoldighed og tolerance, menneskelig frihed og socialt ansvar
- Et Christiania, der som bydel kan være med til at udvikle det samfund, som Christiania selv er en del af.

På legepladsen kan normer, spilleregler og formål for legen konstant forandres. Christiania må kunne sætte sig uden for relevante love, regler og bestemmelser, der begrænser legens mulighed for at variere sine forudsætninger (læs: bygge Lovgivningen, frednings- og naturbeskyttelsesloven mm.).

HVEM SKAL BESTEMME HVAD OG HVORDAN

Vision: Integration af Christiania, Christianshavn og Holmen til ét nærområde. Overførelse af ejerforhold vedr. Christiania til nærområdet

NORMALISERING SOM BYPOLITIK

Vision: Plads til ekstraordinære byrum – og ekstraordinær bypolitik

Vi ønsker et ideal for bypolitik, der rummer muligheden for at værdsætte det ekstraordinære og det irrationelle. Christiania er et ekstraordinært rum i byen, et troldspøj, hvor vi bliver konfronteret med vores egen „normalitet“...

Diskussionen er ikke kun vigtig for Christiania, men skal ses som et generelt ønske i en overordnet bypolitisk henseende...

For at videreudvikle og skabe ekstraordinære byrum kræves ekstraordinær bypolitik. Det er ikke nok at fokusere på fysiske forhold: Brugere skaber rummet mere end formgiveren/planlæggeren. Derfor bør det politiske element tages alvorligt. Christiania er et af samtidens bedste eksempler på ekstraordinære byrum. Fjerner man dette, fjerner man en geografisk mødeplads for ekstraordinære tanker og ideer...

A.T.

Charteret kan ses på www.planetkbh.dk eller www.supertanker.info/18907

”

Christiania

Citater fra Akademirådets høring om Christiania den 12. marts (Berl., 13.3.04)

„En by skal give plads til de anderledes. Til en masse forskellige grupperinger og alternative kulturer. Faktisk er det også et spørgsmål om cool cash.”

Professor Jens Kvorning,
Kunstakademiets Arkitektskole

„Christiania er boligmarkedets sikkerhedsventil. Og hvis man kender noget til ventiler, ved man, at sådan en skal man ikke skrue for fast til. Det kan føre til eksplosioner. .. Det er en meget alvorlig trussel mod boligområder præget af frihed og selvbyggerkultur, hvis der bliver et egentligt marked for handel med boligerne. De oprindelige beboere er typisk væk efter et eller to ejerskifter. Så har de ikke længere råd til at bo der.... Der er brug for flere usædvanlige boligområder til mennesker, der ikke kan fungere i almindelige boligområder.”

Forskningschef Hans Kristensen,
By og Byg

„... Det paradoksale er, at Christiania er blevet så stærkt et brand på de samme præmisser, som gælder for virksomheder – men udelukkende baseret på intuitiv intelligens.”

Propaganda McCann
(Berlingske Tidendes Nyhedsmagasin 3/2004)

Se Kort Nyt om lovforslaget om Christianias fremtid mm – side 14-15

FOTO: NILS VEST

”

PLANDANMARK

KALENDEREN

Kalender over DB's arrangement kan ses på DB's hjemmeside www.byplanlab.dk/kurser/index.html. Andres arrangementer vedr. planlægning kan ses på hjemmesiden under www.byplanlab.dk/plandanmark_kalender/index.html. Begge opdateres løbende.

Nyheder af interesse for BYPLANNYTs læsere, meddelelser om arrangementer mv. kan sendes til at@byplanlab.dk

KORT NYT

Amager Strandpark

Naturklagenævnet har sagt nej til at ophæve fredningen af den del af Amager Strand, der efter Københavns Kommunes planer skulle anvendes til boligbyggeri. Boligbyggeriet skulle have bidraget til finansieringen af Amager Strandpark. Kommunen forsøger nu at skaffe de manglende 50 millioner kr. på anden vis.

Bilkabyggeriet i Horsens kendt ulovligt

Højesteret har stadfæstet landsrettens dom over Bilkabyggeriet i Horsens. De Samvirkende Købmænd (DSK) havde klaget til Naturklagenævnet over kommunens dispensation fra lokalplanen. Da Naturklagenævnet afviste klagen, anlagde DSK sag mod Naturklagenævnet. Landsretten gav DSK ret, hvorefter Naturklagenævnet ankede. Og Højesteret var altså enig med Landsretten. Der skal nu ske en fysisk eller en retslig lovliggørelse. En fysisk lovliggørelse kræver opsplitning af Bilka i mindre enheder samt en ombygning. En retslig lovliggørelse vil bevæge sig på kanten af loven, men muligvis vil man kunne finde præcedens i Svend Aukens tilladelse til et Bilka i Ørestaden, siger professor Peter Pagh fra Københavns Universitet. (JP 23-4-04)

Hovedstadens Grønne Ring

Friluftsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har udarbejdet et fælles forslag om et udvidet grønt bælte omkring hovedstaden. Mads Lebech, formand for HUR er dog umiddelbart forbeholden, da forslaget efter hans opfattelse vil mindske mulighederne for at opfylde de kommende års store behov for boligbyggeri. Den 6. oktober afhol-

der DN og Friluftsrådet i samarbejde med Dansk Byplanlaboratorium en „Konference om en grøn og dynamisk hovedstadsregion.“

Danske planchefer

80 kommuner har dannet et netværk, „Danske planchefer“. Ideen er at netværket skal være et fælles fagligt og ledelsesmæssigt forum. Det skal udvikle ledelsesværktøjer, faget og det faglige netværk mellem danske kommuner, og det skal deltage i fora nationalt og internationalt. Der afholdes to møder om året. Mere oplysning tehb@horsens.dk.

Christiania

Se også debat side 14

Regeringens lovforslag

Den 31. marts fremsatte regeringen lovforslag om Christianias fremtid.

FOTO: NILS VEST

lfølge forslaget skal Christiania lovliggøres, ulovlige boliger skal rives ned og der skal bygges nyt. Det skal ske i dialog med Københavns Kommune og beboerne. De mennesker, der bor derude, skal have lov til at blive boende. Alle interesserede skal fremover have mulighed for at flytte ind. En fællesforvaltning kan evt. fortsat stå for børneinstitutioner, kulturinstitutioner, spillesteder og fællesarealer.

Regeringen, DF og Kristendemokraterne står fast på at indføre den private ejendomsret på Christiania. Det udelukker ikke en fondsmodel, men det bliver ikke den model, som christianitterne har foreslået.

Fondsmodellen

Christianias advokater har udarbejdet en „Fondsmodel“. Christiania lægges ind under en fond med en bestyrelse, der er ansvarlig over for myndighederne. Fonden skal bl.a. administrere christianitternes kollektive rettigheder til området. Ideen har fået opbakning fra omkring 300 christianitter på et fællesmøde i marts. Afgørende for christianitterne er bevarelse af de kollektive rettigheder og af selvforvaltningen.

Køreplan

- Loven vedtages inden sommer
- Derefter opsiges christianitternes kollektive brugsret til området med frist 1. januar 2006
- I samme periode udarbejder kommunen en ny lokalplan
- Christianitterne kan frem til årsskiftet 2005 anmelde deres individuelle rettigheder til f. eks. en bolig
- Fra 2006 til 2011 skal staten sælge byg-

„Pagoden“ ved voldgraven i Christiania

ningerne og nye ejerforhold etableres
– Indtægterne herfra + et tocifret millionbeløb skal bruges til at genoprette fredede bygninger og bygge op til 250 nye lejligheder
– Ca. 20 boliger (på volden) skal på fem års sigt rives ned, evt. yderligere 40.

Masteruddannelser på planområdet

Masteruddannelser er akademiske videre- og efteruddannelser på kandidatniveau. De tager udgangspunkt i samspillet mellem uddannelsens indhold og metoder og deltagerens forudgående uddannelse og erhvervs erfaring. Formålet er at udvikle deltagerens praksiskompetencer enten i forhold til lederfunktioner eller faglige generalist- og specialistfunktioner.

Master i Integreret Planlægning

Geografisk Institut, Københavns Universitet
Baggrund: De nye, forhandlingsbaserede måder at planlægge på – med nye aktører, nye samarbejdsformer og nye metoder.

Formål: At give deltagerne mulighed for at udvikle både deres planfaglige og personlige kompetencer. Planlæggeren skal kunne leve op til de nye krav samt få en bedre forståelse af sin egen rolle i forhold til planlægningens politiske dimensioner.
www.geogr.ku.dk/master/

Masteruddannelse i strategisk planlægning

Kunstakademiets Arkitektskole, Center for Byplanlægning.

Formål: Uddannelsen kan anvendes med det specifikke formål at opbygge kendskab til strategisk planlægning, den kan bruges som ajourføring eller nyorientering af en tidligere gennemført planlæggeruddannelse, den kan anvendes til opnåelse af et internationalt overblik og den kan bruges som forberedelse til et ph.d. studium.

Uddannelsen forventes påbegyndt 1. januar 2005.
www.karch.dk eller katrine.Ostergaard@karch.dk

Master i Landdistriktsudvikling og Landskabsforvaltning

Institut for Økonomi, skov og landskab, KVL og Center for Forskning og Udvikling i Landdistrikter

Uddannelsen sigter mod at kombinere og bygge bro mellem de traditionelle fagtraditioner samt at betragte udviklingen i landdistrikterne i bred forstand.

Formål: At opbygge en grundlæggende og videnskabeligt baseret forståelse af vilkårene for landdistriktsudvikling og landskabsforvaltning samt at udvikle de faglige færdigheder i forhold til at udarbejde helhedsløsninger.
www.kvl.dk/main.asp

Master i kulturmiljø og landskabsanalyse

Humanistisk institut, Århus universitet og Arkitektskolen i Århus

Der er behov for en tværvideenskabelig tilgang til landskabsforvaltningen for bedre at kunne afveje af hensynet til naturværdier og kulturmiljø. Uddannelsen bygger på en humanistisk landskabsteori og fokuserer på tidsdybden i landskabet og mennesket som aktør i dette.

Formål: At opbygge kompetencer inden for natursyn, landskabsopfattelse og kulturmiljø, analysemetoder samt tværvideenskabeligt perspektiv på nutidslandskabets historie.
www.au.dk/da/evu/katalog/2004463.htm

Master i landskabsøkologi

Det naturvidenskabelige fakultet, Århus Universitet

Formål: At give den enkelte en mere helhedsorienteret forståelse af landskabsøkologien samt at kvalificere den studerende til at analysere landskabsmæssige problemstillinger samt udfærdige løsninger på disse.
www.au.dk/da/evu/katalog/2004620.htm

ANMELDELSE

Kortlægning og analyse af byernes udfordringer

Udarbejdet af NIRAS Konsulenterne for Erhvervs- og Boligstyrelsen, 118 sider.

„Byernes udfordringer” blev offentliggjort i slutningen af februar 2004 og fik en del medieomtale, fordi rapporten havde været tilbageholdt af Erhvervs- og Boligstyrelsen siden foråret 2003. Tilbageholdelsen skyldes ifølge Jyllands-Posten, at rapportens anbefalinger om at styrke byerne ikke er i overensstemmelse med regeringens politik og landsplanredegørelsen, der taler om „et Danmark i balance”.

Berettiger denne opmærksomhed til yderligere interesse for rapporten og dens anbefalinger? Det synes jeg. Rapporten er ikke revolutionerende, men den er unik, fordi den samler alt, der har med byer og byers udvikling at gøre. Det gør den læseværdig.

„Byernes udfordringer” lægger op til en grundlæggende debat om de udfordringer, de danske byer står overfor de næste 10-20 år. Rapporten tager udgangspunkt i generelle samfundsmæssige udviklingsvilkår og giver et overblik over byplanlægningens brogede billede og koblingen (eller manglen på samme) mellem de tre politikområder: regional erhvervs politik, bypolitik og fysisk planlægning.

„Byernes udfordringer” opfordrer byerne til at være på forkant med udviklingen ved at definere deres styrker, svagheder, muligheder og trusler og træffe et strategisk valg om, hvad der skal sættes på i fremtiden. Rapporten er derfor relevant i en tid, hvor de danske byer i særlig grad må finde ud af, hvor de står, og forholde sig til deres fremtid.

„Byernes udfordringer” kan downloades gratis på: www.ebst.dk/byernesudfordr.

Marie Louise Madsen

